

strokovna srečanja

PRVI JUGOSLOVANSKI NADALJEVALNI TEČAJ IZ OSTEOSINTEZE ZA INŠTRUMENTARKE (Bled, 18.-20. junija 1985)

Prvi jugoslovanski nadaljevalni tečaj iz osteosinteze (AO tečaj) so organizirali: Ortopedsko-travmatološka sekcija Zveze zdravniških društev Slovenije, Univerzitetna ortopedska klinika, Univerzitetna travmatološka klinika iz Ljubljane ter Univerzitetna ortopedska klinika in Univerzitetna travmatološka klinika iz Zagreba, skupaj z mednarodnim združenjem za proučevanje osteosinteze (AO Internacional) iz Berna v Švici.

Udeleženke so pri praktičnih vajah same »operirale« na plastičnih modelih (Bled, 1985)

Znanstvene priprave in strokovno vodstvo na tečaju je bilo v rokah gospe Rigmor Teschammar, inštruktorice pri omenjenem mednarodnem združenju za osteosinteze (AO Internacional) iz Berna in podpisane. Tehnično vodstvo tečaja pa so pripravili Metalka iz Ljubljane skupaj s švicarskima firmama in producentoma inštrumentov in implantatov ter endoprotez Rober Matys in Protek iz Švice. Tečaja se je udeležilo 95 inštrumentark in inštrumentarjev iz vse države. 21 referatov iz zgoraj omenjenih inštitucij jim je predavalo ter dajalo inštrukcije pri praktičnih vajah. Posebej je treba poudariti, da je bilo med predavatelji osem inštrumentark in en operacijski tehnik. Od tega kar pet iz Slovenije, trije iz Univerzitetne ortopedske klinike in dva iz Univerzitetne travmatološke klinike v Ljubljani. Pogoj za udeležbo na tem nadaljevalnem tečaju je bil, da je kandidat že absolviral osnovni tečaj iz

osteosinteze in da ima že določeno predznanje. Organizatorji so strokovno raven tečaja postavili precej visoko, nad čimer so se nekateri manj veščji pritoževali. Največja vrednost in pravzaprav uspeh tečaja je bil prav v tem, da so skoraj polovico predavanj imele inštrumentarke same. Za omenjeni sestanek so bila ob pomoči mentorjev posebej pripravljena predvsem predavanja slovenskih inštrumentark. Na tečaju smo obravnavali tri glavna poglavja, in sicer:

- prelome in osteotomije v proksimalnem in distalnem delu femorja,
- zunanje fiksacijske aparate,
- kolčne proteze.

Poglavja so bila razdeljena na podpoglavja in posamezne teme so bile obravnavane tako, da je zdravnik obdelal znanstvene osnove in klinični del, inštrumentarka pa opisala potreben inštrumentarij in implantate, njihovo pripravo in uporabo. Z Univerzitetne ortopedske klinike v Ljubljani so predavale višja medicinska sestra **Marta Močnik**, ki je pojasnila pripravo in načrtovanje osteosinteze z vidika inštrumentarke, višja medicinska sestra **Betka Jenko** o pripravi spongioze in o kostni banki, višja medicinska sestra **Jelka Ogrič** pa o bakterioloških kontrolah. Iz Univerzitetne travmatološke klinike sta predavali višja medicinska sestra **Majda Peče** o postopkih z mehкими deli in o čiščenju pri odprtih prelomih ter višja medicinska sestra **Vida Fink** o šivih in o šivalnem materialu.

Na predvečer zaključka tečaja so organizatorji poskrbeli tudi za kulturni program s koncertom Ribniškega okteta na blejskem gradu, kar je bilo za mnoge enkratno doživetje. Pri slovesni večerji v hotelu Svoboda na Bledu nas je zabaval orkester, ki so ga sestavljali mnogi znani slovenski glasbeniki, vodil pa ga je Vilko Ovsenik. Tega večera se bodo mnogi udeleženci z veseljem spominjali. Sploh moram na koncu pohvaliti celotno osebje hotela Svobode na Bledu, ki nam je šlo izredno na roko. Ves čas so se zelo trudili, tako da je vse skupaj potekalo brez večjih zapletljivajev. Ob slovesu so mnogi udeleženci izrazili željo, da bi podobne izobraževalne simpozije morali organizirati pogosteje. Pa na svidenje čez par let!

As. France Vrevc, dr. med.,
Univerzitetna ortopedska klinika,
Ljubljana

beležke ob knjigah

Dr. Paul Hauck: KAKO SE POSTAVIŠ ZASE

Zbirka Družinska psihološka knjižnica. Mladinska knjiga, Ljubljana 1986, 85 strani, cena: 2200 din.

Avtor dr. Paul Hauck posveča knjižico »tistim nesrečnim ljudem, ki so le redkokdaj tako obvladali življenje, da so užili radosti, ki jih lahko ponudi«. Gre za to, kako človek obvlada svoje življenje. Naše življenjsko poslanstvo je, kot pravi, avtor, da živimo tako,

da doživimo čim manj nepotrebne trpljenja in da čimbolj uresničimo svoje sposobnosti in nadarjenosti. Za osebnostno zrelost in za večje uživanje svojega življenja pa se je treba začeti zanimati zase.

Knjižica ima pet poglavij, ki razkrivajo, kako se zavzemanju zase izogibamo, kakšne posledice ima to izogibanje in kako razvijemo tako osebnostno moč, da nas drugi upoštevajo.

Prvo poglavje z naslovom Pretirana dobrota je škodljiva nam razkriva več primerov »slabega zavzemanja zase«: prevelika dobrota v medosebnih odnosih, namerna zapostavljenost in žrtvovanje za partnerja v zakonu, prehitro strinjanje z mnenjem drugih, preveliko razvajanje otrok in zanikanje svo-

jih normalnih potreb. Vendar je to mogoče spremeniti. Če si priznate, da ste tako dobri, da vam že škoduje, je to že prvi korak v spreminjanju osebnosti.

Na podlagi opazovanja več tisoč pasivnih ljudi je avtor prišel do zanimivih ugotovitev, in sicer:

- popolnoma pasivna osebnost je redkost,
- pasivnim ljudem drugi gospodujejo zato, ker jim to sami dovoljujejo,
- človek, ki je zagospodoval nad življenjem osebe, se je tega, kdaj in kako naj to počne, naučil od nje,
- pasivni ljudje običajno trpijo zaradi enega ali večih strahov (pojasnjeni so v drugem poglavju),
- ko se nekdo postavi zase, se odnosi ne izboljšajo takoj, temveč se najprej poslabšajo,
- ko se ljudje začenjajo postavljati zase, so pogosto neotesani in nepravilni.

Avtor še posebej poudarja: *Bistveno je, da spoznate človekovo zmožnost, da se spremeni, in da vanjo verjamete, sicer vam ne bo nikoli uspelo, da se poberete s tal. Postojte in natančno premislite, koliko ste se v svojem življenju že spremenili. In če ste se lahko že toliko spremenili, zakaj ne bi spremenili še drugih navad, kot je npr. ta, da dopuščate, da vas drugi porivajo sem in tja* (str. 28).

Drugo poglavje z naslovom *Pet povzročiteljev strahopetnosti* podrobno razčlenjuje strah pred poškodbami, strah pred neuspehom, strah, da bi koga prizadeli, strah, da vas bodo drugi odklanjali, in strah pred finančno negotovostjo. Pri ljudeh, ki se ne znajo postaviti zase, je povečanje odločnosti neposredno povezano s tem, da se osvobodijo strahu. Torej, čim bolj se strah manjša, tem bolj se odločnost veča.

Tretje poglavje *Opravičila*, opravičila opisuje večino racionalizacij, ki jih navadno uporabljamo, da ostajamo pasivni. Pojasnjena je razlika med sebičnostjo in skrbjo zase, kako nasprotovati ljudem na peDESTalih, kako verjeti, da ima nekdo prav, ker prepričljivo nastopa, kako povedati in storiti tisto, kar dejansko mislimo itd.

Četrto poglavje ima naslov *Trenutek resnice* in je namenjeno spreminjanju besed v dejanja: kako se postaviti zase pred otroci,

kako rešiti nezadovoljstvo v restavraciji, kako preveriti svoja prepričanja, zakaj ne čakati na idealen čas in idealno priložnost, kako r. apisati svoj program sprememb itd.

Pet. poglavje z naslovom *Ravno prav zadovoljn obravnava pravičnost in nepravilnost našega ravnanja in analiziranje obtožb.*

Sklepni del povzema avtorjevo sporočilo: *Pravico imate doseči več, kot ste mislili. Ko se postavljate zase in za svoje pravice, ne prizadenete vi drugih, temveč store to sami. Če ne boste storili tako, če pri zavzemanju za uresničevanje vaših želja in potreb ne boste močni in odločni, vas bo to peljalo v izgubljeno življenje, v telesno in duševno suženjstvo in v resne zdravstvene in čustvene probleme. Izprsite se, zravajte ramena, dvignite glavo in se nasmehnite. Pokažite svetu, kaj je pomembno za vas* (str. 85).

Knjižica res sodi v družinsko knjižnico. Želimo, da bi se z njo seznanili vsi člani družine, bodisi da jo bodo sami prebrali ali pa, da bi jo obravnavali ob družinskih večerih namesto gledanja televizije – prebrali primere oseb, ki jim je končno uspelo povedati in storiti, kar so nameravale, se vživel v njihovo vlogo in skušali poiskati najboljšo rešitev. Če vam bo uspelo večino primerov dobro rešiti, pomeni, da ste se o tem, kako se morate postaviti zase, že veliko naučili. Poskusite! Za takšne obravnave vam bodo še posebej hvaležni vaši odraščajoči otroci, čeprav vam tega najbrž ne bodo rekli.

Janez Strajnar

Marija Cenčič: DINAMIKA VZGOJNEGA DELA V ŠOLI

Izdala in založila Državna založba Slovenije, Ljubljana 1986, 166 strani, cena: broš. 2500 din.

Priročnik mag. Marije Cenčič obravnava področje moralnega vzgajanja. Drugih področij se dotika le toliko, kot je nujno potrebno. Glavni cilji oziroma naloge moralne vzgoje so: oblikovanje moralne zavesti (sistem stališč, ki daje človeku merila za moralno doživljanje), razvijanje čustev in intere-

sov (to omogoča moralno doživljanje in občutljivost za svet vrednot), razvijanje volje, ki posameznika spodbuja, da svoje ravnanje uskladi z moralnimi cilji, in razvijanje značaja (celotnost posameznikovih motivacijskih, voljnih in etično moralnih značilnosti, ki se kažejo v njegovem ravnanju). Vsak posameznik naj bi prerasel egocentrično, konformno in racionalno moralnost in se čim bolj približal avtonomni moralnosti, za katero je značilno, da posameznik zrelo presoja življenjske situacije in se samostojno odloča v skladu z vrednotami socialistične morale.

Priročnik razčlenjuje tri temeljne dele vzgojnega učinkovanja.

V prvem delu so opisani osnovni vzgojni stili: demokratični (ta se izogiba vsakršni skrajnosti in gradi svoje učinkovanje na spoštovanju učenčeve osebnosti in postavljanju zahtev), permissivni (zanj je značilno zadovoljevanje vseh utemeljenih in neutemeljenih otrokovih potreb, popuščanje in varovanje otrok pred težavami), represivni (temelji na strogosti, fizični in moralni superiornosti vzgojitelja, utesnjevanju in strahu učenca) in anarhični (ta učencem ne postavlja nobenih zahtev in omejitev).

V drugem delu so opredeljena in pojasnjena posamezna vzgojna načela. Ta temeljijo na pedagoških, psiholoških in družbenih zakonitostih in jih je treba upoštevati v vseh fazah vzgojnega procesa. Obravnavana so: načelo smotrnosti in idejne usmerjenosti, načelo individualizacije in socializacije, načelo zavestne aktivnosti, načelo povezanosti teorije s prakso, načelo prilagojenosti vzgoje starostni stopnji, načelo nazornosti in konkretnosti, načelo sistematičnosti in postopnosti, načelo pozitivne usmerjenosti, načelo vsestranskega delovanja in načelo enotnosti vzgojnih vplivov.

Tretji del priročnika obširno obravnava vzgojne metode, t. j. načine in postopke, s katerimi učitelj obdela vzgojno vsebino, deluje na učence in jih usmerja k vzgojnemu smotru. Zajete so:

- metoda spodbujanja (priznanje, pohvala, nagrada, tekmovanje in primerjanje, sodelovanje, nasvet, obljuba, zgled, preverjanje in ocenjevanje),
- metoda poučevanja in prepričevanja (pojasnjevanje, predavanje, referati učen-

cev, etični razgovor, pogovor ali dialog, pogovor v skupinah, vzori in ideali),

- metoda navajanja (navajanje, režim, disciplina, igra, delo),
- metoda preprečevanja in prisiljevanja (zahteva, pretnja ali grožnja, nadzor, preusmerjanje, opomin, graja in kritika, kazen).

Opisane so značilnosti in psihološke osnove navedenih metod in sredstev, podrobno pa so razčlenjeni pogoji za njihovo učinkovitost ter omejitve pri njihovi rabi. Med besedilom ali na koncu posameznih delov so dodani številni praktični primeri, problemi, naloge in vprašanja, s katerimi avtorica odlično dopolnjuje teoretično razlago, opozarja na slabosti in neustrezno rabo posameznih vzgojnih sredstev ter spodbuja bralca k razmišljanju in samostojnemu presojanju. Škoda, da ta »praktični del« ni med besedilom tudi grafično bolj poudarjen.

Priročnik je namenjen poklicnim in nepoklicnim vzgojiteljem, pa tudi tistim, ki se na vzgojno delo pripravljajo in želijo svoje znanje razširiti in poglobiti. Ker je vzgojna problematika zelo široka, se delo omejuje izključno na področje moralnega vzgajanja. Vendar tudi na tem področju niso zajeti vsi vzgojni vplivi. Manjkajo npr. funkcionalni vzgojni dejavniki, ki so povezani z življenjem in delom mladih ljudi: družina, vrstniki, sredstva množičnega obveščanja, zdravstvene, kulturne, športnorekreativne, družbenopolitične in druge interesne organizacije. Osrednja pozornost je tokrat namenjena namernemu vplivanju – neposrednemu vplivu načrtno izbranih vzgojnih metod in sredstev na zavest učencev, na oblikovanje njihovih stališč, prepričanj in na njihovo ravnanje.

Razumevanje priročnika bo predvsem staršem precej olajšala razlaga več kot dvesto strokovnih pojmov in manj znanih besed. Njegovo preglednost dopolnjuje grafična ureditev stolpcev, ki imajo na zunanji strani kratko vsebinsko (podnaslovno) oznako. Priporočamo ga tudi zdravstvenim delavcem, ki se ukvarjajo z zdravstveno vzgojo prešolskih in šolskih otrok ali zanje pripravljajo različna zdravstvenovzgojna gradiva.

Janez Strajnar